

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

II. Quibus de rebus particulare sit examen instituendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

lebat, hocce deuotionis exercitium ante alia tradere solitum legimus.

Lib. 5. c. 10. vita eius.

Quin imo si quem B. P. N. ab aliquo vitio curare vellet, non modo eum particulare hoc examen facere iubebat; verum etiam ne obliuisceretur opere id exequi, eum, antequam cibum in prandio sumeret, vel vesperi cubitum concederet, rationem eius viro alicui fido, quem ad hoc illi ipse assignabat, dare volebat, eiq; declarare, num examen eo, quo ipse id fieri præscripsisset, modo, fecisset.

Lib. 2. vita.

Constat ad hæc suos ipsum socios multo tempore in solis conscientia examini- bus & Sacramentorum frequentatione exercuisse; quod crederet, si modo hoc bene fieret, satis illud esse, vt se quis eius adminiculo in virtute conserua- ret.

Ex dictis colligere debemus, tanto nobis in pretio hocce conscientia bis quotidie exercenda exercitium habendum esse, vt id velut maxime necessarium & efficacissimum medium ad in spiritu proficiendum esse arbitremur, atque vt tale ipsum singulis diebus vsurpamus, nobisque persuadeamus, quo die ipsum omisimus rem nos, quæ de præcipuis Religionis nostræ est, omisisse. Nulla quippe adeo pregnans & virgens esse debet occupatio, quæ ad examen hoc omittendum sufficiat: si tamen id ob occupationem urgentem ac necessariam hora assignata quis facere nequeat, ipsum postea, quam poterit citissime, facere procuret, vt istam a sumpto prandio, antequam aliud quid operis aggrediatur.

Examen conscientia nunquam omittendum.

Ne quidem ab infirmis.

Imo ne quidem morbus, aut corporis indispositio, esto is ab oratione prolixiori habenda excuset, legitima esse causa potest ad examina omittenda. Quapropter omnes intelligant, & norint oportet, nunquam fas esse examina, tam particulare, quam generale, quacunq; etiam ex causa omittere.

Materia examini pro infirmis.

Huc accedit, quod agrotanti plusquam satis materia sit, circa quam particulare suum examen tunc faciat; puta, circa voluntatis suæ infirmitate,

ac doloribus, quos sibi Deus immittit, nec non in medicamentis ac catapotijs, quæ medicus præscribit (vt pote quæ interdum morbo ipso grauius morbidum cruciant & affligunt) cum diuina conformationem; nec non circa patientem errorum defectuumque, quos circa se fieri putat, tolerantiam.

CAPVT II.

Quibus de rebus particulare sit examen instituen- dum.

Duo examina in Societate in vsu sunt; vnum particulare, alterum generale: illud quidem circa vnam rem solam versatur, atque ideo particulare dicitur, hoc vero omnia delicta, quæ per diem, cogitando, loquendo, operando commiserimus, examinantur; idcirco etiam generale nominatur, quod vniuersa complectatur. Prius de particulari loquendum, ac deinde breuiter de generali afferemus id, quod de eo videtur dicendum: quia multa eorum, quæ in particulari examine seruanda præscribentur, etiam in generali locum habent: proinde quæ de particulari dicentur, etiam in generali vsui esse poterunt. Duo ergo potissimum circa hoc examen inquirenda sunt. Primum, quibus de rebus id sit instituen- dum. Alterum, quomodo.

Circa primum, vt scilicet nouerimus, quibusnam potissimum de rebus in hoc sit examine agendum, notanda in primis est illa regula & admonitio, quam sancto Bonauentura B. P. N. in libro suo Exercitiorum assignat: Non aliter, inquit, nobiscum agit dæmon, quam dux aliquis cum ciuitate & arte, quam oppugnare & expugnare gestit: ante omnia enim hic quam accuratissime inquit & explorat, quam eius murus parte minus sit aut natura aut arte munitus: quod vbi notarit, omnem huc tormentorum & machinarum suarum vim conuertit, huc milites omnes conuerti iubet, et si plurimi ipsorum hac incurfione certifi- sumum

sumum vitæ sint periculum adituri. Hac namque parte dissecta, aditu iam dato, facile locum occupabit. Pari modo Diabolus omnimodis, qua anima nostra parte debilissima sit, explorat, ut per hanc nos oppugnet & debellet. Nostrum proinde est id caute præuenerere, & serio nos contra aduersarum nostrum communitere; præuidere, inquam, & attente notare, quæ animæ nostræ pars sit infirmissima, & quæ à virtutum armatura præ alijs minus instructa, qualis nimirum est illa, ad quam nos vel insoles & naturalis inclinatio, vel passio aliqua inordinata, vel mala consuetudo, prauus denique habitus maxime rapit: atque ideo de illa communicanda quam maxime nos laborare oportet.

Vnde etiam illud nos præcipue & maiori accuratatione ac diligentia, sancti Patres, & vitæ spiritualis Magistri, ex animo euellere debere docent, quod eo maxime & præ alijs opus habeamus. Quocirca circa illud potissimum particulare nobis examen faciendum.

Duas huius rei rationes assignat Cassianus: Prima, quia illud est, quod in maiora nos conijcit pericula, & in maiores imperfectiones cogit impingere: vnde maiori necesse nos est in eo eradicanando diligentia & conatu aduigilare.

Secunda, quod, cum hostes validissimos, & à quibus magis laceessimur, debellauerimus, alios minores facili negotio prostratos superaturi simus: eorum per priorem triumphum ac victoriam tum anima sit valentior ac robustior, tum hostis infirmior.

Adfert huius occasione in exemplum Cassianus prisca illa Romanorum spectacula, coram Imperatoribus ipsis exhiberi solita, in quibus cum varijs bestijs ac feris ex arena emissis bestiarij certabant; inter quos si qui eminere, & sui quidem roboris specimen dare, aliquam vero Imperatori voluptatem adferre vellent, in illam primo belluam irruebant, quam reliquis videbant & ferociorem & fortio- rem; qua prostrata ac ingulata, cæteras

haud difficile sternebant. Itidem & nos, inquit, agere oportet. Quotidiana quippe experientia videmus, vnumquemque nostrum communiter aliquod vitium velut princeps habere, quod nos violenter posse trahat ac rapiat, ob magnam scilicet, qua erga ipsum afficimur ac propendemus, inclinationem. Sunt enim quædam passiones, quas *predominantes* vocat, quæ nobis violenter dominati, & quo nolimus inuitos nos impellere videntur. Hinc dicentes nonnullos audimus; hunc mi defectum haberem, nihil profus videntur esse, quod me turbaret & affligeret. Circa hoc ergo potissimum examen particulare est instituendum.

Rex Syriæ aduersus Regem Israel bello decertans (vti sacra refert historia 2. Paralip. 18. 30.) militibus suis indixit, ut in nullum alium, quam ipsum Regem Israel tela sua dirigerent: *Ne pugnetis*, inquit, *contra minimum, aut contra maximum, nisi contra Regem Israel.* ratus, victo & necato Rege, reliquum exercitum facile profligandum. Et ita reuera factum est: Achab namque Rege sagitta, quam quidam de turba Syriorum casu & fortuito emisit, conuulnerato, debellatum est, & prælium suam habuit. Id ipsum & nos par est imitari: principe namq; vitio profligato, cætera facili negotio succumbent & victa cedent.

Giganti huic Goliæ ceruices præscinde, & mox reliqua Philistæorum multitudo in fugam se dabit, & fundetur. Hæc optima quædam est regula generalis, ad perspiciendam, de qua re nobis examen hoc faciendum est.

Nullam porro in particulari, quoad hoc, melius ac salutaris dari præceptum potest, quam vt suum quisque Confessarium ac patrem spirituales iam plena & exacta illi conscientie suæ, nec non vniuersarum inclinationum, passionum, affectionum, & prauorum habituum ratione data, nihil vt ipsum celet, super ea re consulat. Illi siquidem vniuersiusque necessitate hoc modo perspecta, nec non particularibus quibusdã notatis

Passio predominans prorsus expugnanda.

Exemplum sacrum.

Aliud.

Confessarium dei materiam examinis particularis.

ritur,
tapo.
e que
orbis
liuina
ntien-
circa

fit

sunt;
ntra.
solam
ctury
diem,
adove
co et
nuer-
ari lo-
ntra-
ur di-
par-
iben-
prop-
etiam

o ergo
nren-
id sit

imus,
in hoc
rimis
e san-
o suo
e, in-
m dur-
mnia
irit &
re mi-
quod
orum
ertit,
et. Sen-
erit.
mum

Præ vitium maxime ca-
niam.

Dicitur
serm. 11.
Hic de S.
Vilare.

Cil. 4. Abi.
Scap. c. 14.

Quia ok eo
serm expu-
gnatur.

Quia fortiori
viti, facile
viti qui sub-
iugatur.

Exemplum
profanum.

circumstantijs, facile erit definire ac dicere, de quo potissimum particulare examen poterit instituire.

¶ Hinc quicumque conscientia suæ rationem alteri reddit, ei ante omnia aperiat ac declaret oportet, super quo particulare examen faciat, & quem ex illo fructum colligat; sicut in Regulis Præfati rerum spiritualium, & in particulari, quam de hoc habemus, instructione traditur.

Simile.

Radix examine particulari euellenda.

Magni sane refert hominem in re, quæ maxime sibi sit conueniens, vt super ea particulare examen faciat, deligenda non errare. Sicuti permultum medicus ille præstiterit, qui ipsam morbi radicem recte tangit: tum quippe solide & ex arte ei remedia adhibentur, & quæ præscribit medicamenta, effectum sortiuntur, & operantur: ita & nos non exiguum quid, sed permultum fecerimus, si ipsam infirmitatem, ac morborum nostrorum radicem certo inuenerimus: nam hac inuenta, etiam illi recte certoque poterunt curari, examinis remedium & medicinam illis applicando. Vna namque è causis, ob quas tam parum ex examine multi proficiant, est, quod ei ipsum non applicent malo, cui vere applicandum est. Si arboris radicem præcidas, si solij fibras aut radicem euellas, statim reliqua extrema exarescent & flavescent: at si tantum ramos luxuriantes relicta radice amputes, statim truncus repullulabit & succrescet.

CAPVT III.

Duo magni momenti præcepta assignantur, ad in re, de qua examen particulare instituumdum sit, eligenda, non errandum.

VT vero in hoc ad particularia veniamus, duo magni momenti capita hic ante omnia notanda sunt. Primum, quando quis exteriores aliquos defe-

ctus, qui fratres offendunt & scandalizant, in se notat, ante omnia vta se per examen particulare eijciat, curare debet; etsi alioquin alios defectus interiores habeat qui sint maiores. Verbi causa, si quis in loquendo aliquem defectum habeat, tum quod nimis multa loquatur, tum quod inter loquendum aliqua impatientia aut cholera signa prodant, tum quod ea loquatur, quæ fratrem offendere & mortificare possunt, vel forte verba detractoria, vel quæ nomen bonum alicuius apud alium denigrent, aut alia eius generis.

Ratio namque ipsa & charitas exigit, vt illos defectus primum curemus, qui fratres nostros offendere & scandalizare solent; vtque ita inter illos conuersari & viuere studeamus, vt nemo de nobis aut conqueri, aut offendi possit; sicut de sancti Iohannis Baptistæ parentibus Euangelista commemorat: *Erant autem iusti ante Deum, incedentes in omnibus mandatis & iustificationibus Domini sine querela vllius.*

Est hoc insignis quædam serui Dei laus, & vnum de ijs, quæ præcipuo quodam studio Religioso inter alios viuenti curanda sunt: neque enim satis est, vt coram Deo iustus sit, sed insuper operam dare debet, vt suus in Religioso statu procedendi modus sit talis, vt de eo nemo conqueratur, ac sine vlla queat exceptione laudari. Si quid vero in se deprehendat, quod offendat alios, ab eo particulare suum examen debet, ad id auferendum, incipere.

Secundo aduertendum est, non esse semper & toto vitæ tempore examen particulare circa res illas exteriores faciendum, tum quia illæ expugnatae sunt facilliores, tum quia magis eas in manibus ac potestate habemus, quam interiores. Vnde bene sanctus Augustinus libro 8. *Confess. capite 9.* Impero manui, & statim manus mouetur ad imperium: impero pedi, & pes imperandi obedit. Impero appetitui, & is parere detrectat. Vnde liquet manum ac pedem magis